

DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS, STRĀDĀJOT ZĀĻU, KOSMĒTISKO UN SKAISTUMKOPŠANAS LĪDZEKĻU RAŽOŠANĀ

Mūsu dzīve vairs nav iedomājama bez dažādiem farmakoloģiskiem preparātiem un skaistumkopšanas līdzekļiem – tos gandrīz ikviens no mums lieto ik dienu. Arī Latvijas ekonomika nav iedomājama bez šīm nozarēm – mūsu valstī jau vairāku desmitu gadu garumā ir stabilas tradīcijas gan dažādu farmakoloģisko preparātu, gan skaistumkopšanas līdzekļu ražošanā. Līdzās sen zināmiem nozares līderiem pēdējo desmit gadu laikā strauji attīstījušās arī mazākas ražotnes, bieži specializējoties dažādu modernu farmakoloģisko preparātu, uztura bagātinātāju un dabiskās izejvielas saturošu skaistumkopšanas līdzekļu ražošanā. Gan senākiem uzņēmumiem, gan nesen izveidotām ražotnēm darba vidē pastāv virkne riska faktoru, kuri var apdraudēt nodarbināto veselību. Arī šajā nozarē ir raksturīgi, ka nodarbinātie vienlaikus ir pakļauti vairākiem riska faktoriem, tāpēc to iedarbība uz nodarbināto veselību ir vēl būtiskāka.

Šis atgādnis mērķis ir informēt par svarīgākajām darba drošības un veselības aizsardzības prasībām un būtiskākajiem darba vides riska faktoriem, strādājot zāļu, kosmētisko un skaistumkopšanas līdzekļu ražošanā.

KAS IR DARBS FARMAKOLOĢISKO PREPARĀTU UN KOSMĒTISKO LĪDZEKĻU RAŽOŠANĀ?

Šajā materiālā ar terminu “darbs zāļu, kosmētisko un skaistumkopšanas līdzekļu ražošanā” tiks apzīmēti visi tie darbi, kuri ir iekļauti nozarē ar kopējiem apzīmējumiem: “farmaceutisko pamatvielu un preparātu ražošana, smaržu un kosmētisko līdzekļu ražošana”.

Jebkurā šīs nozares darba vietā nodarbinātie var saskarties ar dažādiem veselību un drošību ietekmējošiem darba vides riska faktoriem.

PIRMS SĀKT DARBU

Pirms sākt darbu, jāatceras, ka jebkuras darba attiecības sākas ar darba līguma parakstīšanu – tajā jābūt rakstītiem darba pienākumiem, minētai samaksai un noteiktam darba laikam. Tikai rakstisks darba līgums nodrošinās juridiskās un sociālās garantijas, ja tiks nepamatoti atlaists, darbā cietīsi nelaimes gadījumā vai slimīsi, t. sk. ar kādu no arodslimībām.

Pirms darba līguma parakstīšanas nākamajam darba devējam jānosūta Tevi uz obligāto veselības pārbaudi. Tās mērķis ir pārliedzēt, vai Tavs veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam (piemēram, ja Tev ir mugurkaula veselības problēmas, tad smagumu pārvietošana vai darbs, kurā visu dienu jāstāv kājās, veselības stāvokli vēl vairāk pasliktinās).

Pirms darba sākšanas darba devējam jānodrošina Tev mācības darba aizsardzības jautājumos – gan ievadapmācība jeb tā saucamā ievadinstrukstāža, gan darba aizsardzības instruktāža darba vietā konkrētā darba veikšanai.

Ievadapmācības (ievadinstruktāžas) laikā Tev jāsaņem vispārēja informācija par uzņēmumu un tā darbību, svarīgākajiem darba vides riska faktoriem un to ietekmi uz veselību, darba kārtības noteikumiem, darba aizsardzības organizāciju uzņēmumā, svarīgākajiem darba aizsardzības pasākumiem (drošības zīmēm, veselības pārbaudēm u. c.), Taviem pienākumiem un tiesībām, nodarbināto pārstāvēniecību, kā arī rīcību ārkārtas situācijās.

Darba aizsardzības instruktāžas laikā darba devējam Tevi jāiepazīstina ar veicamo darbu, darba devēja apstiprinātajām instrukcijām un darba aizsardzības prasībām atbilstoši konkrētā darba veidam vai profesijai, praktiski parādot arī drošus darba paņēmienus un metodes vai, ja nepieciešams, izmantojot uzskates līdzekļus.

Šis materiāls ir tikai viens no informācijas avotiem par drošu un veselībai nekaitīgu darbu – tas neaizstāj darba aizsardzības instrukcijas konkrēto darbu drošai veikšanai!

**Tavs pienākums ir iepazīties ar darba aizsardzības instrukcijās un citos dokumentos noteiktajām prasībām!
Ja kaut ko neesi sapratis – pajautā!**

KĀDAS SEKAS VAR RASTIES, NEIEVĒROJOT DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS?

Dažādu darba vides riska faktoru iedarbības rezultātā var tikt apdraudēta nodarbināto drošība un veselība, darba aizsardzības prasību neievērošana var radīt arī ekonomiskus zaudējumus, turklāt ne tikai darba devējam, bet arī nodarbinātajiem un sabiedrībai kopumā.

Strādājot farmaceitisko un kosmētisko līdzekļu ražošanā, visbiežāk nodarbināto veselība var tikt bojāta:

- **nelaimes gadījumos**, gūstot dažādus veselības traucējumus (traumas), piemēram, ražošanas līnijas tīrīšanas laikā pakļūpot, kritot u. tml.;
- dažādu darba vides riska faktoru iedarbības rezultātā gūstot **akūtus vai hroniskus veselības traucējumus** (arodslimības), piemēram, sāpes mugurā ilgstošas stāvēšanas dēļ u. tml.

Šajā materiālā vēlamies Tevi informēt par svarīgākajiem darba vides riska faktoriem un biežākajiem nelaimes gadījumiem, kas var negatīvi ietekmēt Tavu veselību, strādājot farmaceitisko un kosmētisko līdzekļu ražošanā.

KĀDI IR FARMACEITISKO UN KOSMĒTISKO LĪDZEKĻU RAŽOŠANĀ BIEŽĀK NOVĒROJAMIE RISKA FAKTORI?

Nozīmīgākie darba vides riska faktori, kas ietekmē vai var ietekmēt šajā nozarē nodarbināto veselības stāvokli, ir:

- nelaimes gadījumi;
- troksnis;

- ergonomiskie faktori;
- ķīmiskie faktori;
- mikroklimats un apgaismojums;
- bioloģiskie faktori;
- psihoemocionālie faktori.

Farmaceutisko un kosmētisko līdzekļu ražošanas uzņēmumu darba vietās nodarbinātos bieži var ietekmēt **vairāki riska faktori vienlaikus**, tā pastiprinot cits cita ietekmi un izraisot smagākus veselības traucējumus vai paātrinot to attīstību (piemēram, vienlaikus iedarbojoties organiskajiem šķīdinātājiem un ražošanas līniju troksnim, daudz ātrāk attīstīsies aroda vājdzirdība).

BIEŽĀKIE NELAIMES GADĪJUMU IEMESLI FARMACEITISKO UN KOSMĒTISKO LĪDZEKĻU RAŽOŠANĀ

Līdzīgi kā citās nozarēs, arī strādājot dažādās farmaceutisko un kosmētisko līdzekļu ražošanas uzņēmumu darba vietās, nelaimes gadījumi bieži notiek nodarbināto neuzmanības un noteikto darba aizsardzības prasību neievērošanas dēļ. Šajā nozarē izmanto daudzveidīgu darba aprīkojumu (ražošanas un pildīšanas līnijas, iepakulēšanas un tabletēšanas iekārtas, centrifūgas, granulatorus, reaktoros u. c.), transportlīdzekļus (frontālos iekrāvējus u. c.), kā arī citas nozarei raksturīgas iekārtas. Darbs šo iekārtu tiešā tuvumā vai to apkopes rada paaugstinātu bīstamību.

Nelaimes gadījumi var notikt ar jebkuru nodarbināto, tāpēc ir svarīgi zināt iespējami vairāk par to, kā rūpēties par savu veselību un drošību darba vietā.

Darba aprīkojuma un iekārtu izraisītie nelaimes gadījumi

Darba aprīkojuma (dažādu iekārtu) lietošana un atrašanās to tiešā tuvumā var radīt vislielākos nelaimes gadījumu riskus – biežāk tas

ir saistīts ar nepiemērota vai bojāta aprīkojuma lietošanu, nepareiziem un bīstamiem darba paņēmieniem, pirkstu vai roku ieraušānu iekārtā, traumām, ko rada saskarsme ar karstām virsmām, nobrāzumiem u. tml. brūcēm, kas rodas, lietojot darba aprīkojumu. Bieži bīstamība ir saistīta arī ar darba aprīkojuma remontu, kam tiek izmantoti dažādi rokas darbarīki un instrumenti.

Ar drošības sistēmām neaprikotu iekārtu lietošana paaugstina nelaimes gadījumu risku

Bojātu vai nepiemērotu darbarīku lietošana apkopēm un remontiem var izraisīt nelaimes gadījumus

Speciāli izveidotu drošības vāku vai norobežojumu izvietošana uz iekārtu bīstamajām daļām ievērojami mazina dažādu nelaimes gadījumu risku

Parasti nelaimes gadījumi notiek, lietojot iekārtas, kas ir bojātas vai nav darba kārtībā, kā arī neievērojot darbu veikšanai noteiktās prasības.

Svarīgākie preventīvie pasākumi:

- lietot tikai darba kārtībā esošas un darbam piemērotas iekārtas un uzturēt tās kārtībā, kā arī veikt tehniskās apkopes un pārbaudes;
- ievērot visas darba aizsardzības prasības un veikt darbus saskaņā ar noteiktajām prasībām, ievērot drošus darba paņēmienus;
- lietot visus nepieciešamos individuālās aizsardzības līdzekļus (sejas un acu aizsarglīdzekļus, cimdus, darba apavus u. c.).

Paklupšana un pakrišana

Paklupšanas un pakrišanas riski šajā nozarē ir ļoti augsti, jo visai bieži pārvietošanas ceļos vai iekārtu tuvumā atrodas dažādi priekšmeti un materiāli (elektrības vadi, iepakojuma materiāls u. tml.). Paklupšanas risku ievērojami paaugstina arī nepiemērots, bojāts vai nepareizi kopts grīdas segums.

Svarīgākie preventīvie pasākumi:

- novietot darba aprīkojumu, izejmateriālus, uzkopšanas līdzekļus, kabeļus un vadus tiem speciāli paredzētās un apzīmētās vietās;
- uzturēt kārtību darba vietās, veicot regulāru iepakojuma u. c. materiālu savākšanu.

Paklupšanas riska iemesls var būt uz grīdas nevietā atstāti priekšmeti vai materiāli

Krišana no augstuma un dažādu priekšmetu uzkrišana

Diemžēl arī farmaceitisko un kosmētisko līdzekļu ražošanas nozares uzņēmumos krišana no augstuma ir viens no būtiskiem nelaimes gadījumu riskiem. Šādi kritieni bieži beidzas ar ļoti smagām sekām vai pat nāvi. Krišana var notikt no dažādām iekārtām (piemēram, reaktoriem), kam nepieciešama regulāra uzraudzība un tīrīšana, taču daudzviet praksē, lai pie tām nokļūtu, nav pieejamas drošas kāpnēs vai pakāpieni.

Nokrišanas riski bieži ir saistīti arī ar nozares uzņēmumu noliktavām un gatavās produkcijas pārvietošanu tajās.

Šajā nozarē atsevišķos gadījumos iespējama arī dažādu priekšmetu uzkrišana vai vielu uzlišana – tā saistīta ar to, ka parasti ražošanas iekārtas (piemēram, reaktori, dažādu ķīmisko reakciju norises) izkārtotas vairāku stāvu augstumā un nodarbinātie uzturas to zemākajā līmenī.

Svarīgākie preventīvie pasākumi:

- informēt darba devēju, ja droša piekļuve iekārtām nav iespējama;
- lietot tikai darba kārtībā esošas un piemērotas kāpnēs un pakāpienus, ievērot drošus darba paņēmienus;
- pareizi nokraut un izvietot kravas, nodrošinoties pret to nobrukšanu vai krišanu;
- neizmantojot iekārtas, kas nav paredzētas darbam augstumā;
- lietot tikai darba kārtībā esošus iekrāvējus un citu tehniku, ziņot darba devējam par bojātu tehniku;

Dažādu norobežojumu vai "jumtiņu" izvietošana virs nodarbināto uzturēšanās vietām efektīvi mazina nelaimes gadījumu risku

Pārvietojamo kāpņu izmantošana piekļuvei pie iekārtas un tās tīrīšanai rada augstāku nelaimes gadījumu risku

Stabilas un fiksētas piekļūšanas platformas un kāpnes ievērojami samazina ar kritieniem saistīto bīstamību

Pacelāju izmantošana tam neparedzētiem mērķiem rada ļoti augstu nelaimes gadījumu risku

Moderni noliktavu plaukti, iekrāvēji un pareizi darba paņēmieni nokrišanas risku samazina līdz minimumam

- lietot visus nepieciešamos individuālās aizsardzības līdzekļus (labi redzamu un gaismu atstarojošu apģērbu, apavus, ķiveres u. c.).

ĶĪMISKĀS VIELAS

Ķīmiskās vielas farmaceitisko un kosmētisko līdzekļu ražošanas nozares uzņēmumos vienlaikus ir gan ikdienišķa lieta, jo to izmantošana ir nozares pamatā, gan arī visbūtiskākais riska faktors.

Ņemot vērā plašo izmantoto ķīmisko vielu klāstu (piemēram, kādā no lielajiem Latvijas farmācijas uzņēmumiem ikdienā tiek izmantotas vairāk nekā 200 dažādas ķīmiskās vielas), šajā materiālā par tām visām nav iespējams sniegt detalizētu, bet gan tikai vispārēju informāciju un atgādinājumus. Svarīgi ir atcerēties, ka visām ķīmiskajām vielām var būt dažāda nelabvēlīga ietekme uz veselību, taču visbiežāk tā ir saistīta ar dažādas pakāpes funkcionāliem un organiskiem centrālās un perifērās nervu sistēmas vai elpošanas orgānu bojājumiem, kā arī tās var ietekmēt ādu. Daudzām vielām var būt kancerogēna iedarbība, daudzas var kaitēt cilvēka reproduktīvajām spējām un negatīvi ietekmēt augļa attīstību.

Bieži vien farmakoloģisko un kosmētikas produktu ražošanā tiek izmantotas īpaši spēcīgas vielas un pat neliels to daudzums var ļoti nelabvēlīgi ietekmēt nodarbināto veselību. Daudzos ražošanas procesos ķīmiskās vielas veido dažādas reakcijas un katrā no tām iespējama starpproduktu rašanās. Katrai no šīm vielām un maisījumiem piemīt savas īpašības, kas potenciāli ietekmē nodarbinātā veselību. Šī informācija ir pieejama drošības datu lapās, ko ražotājs vai importētājs aizpilda par attiecīgo ķīmisko vielu vai maisījumu – ar to ir obligāti jāiepazīstas. Izceļot tikai dažas no biežāk šajā nozarē izmantotajām vielām, jāmin tādas kaitīgas un toksiskas vielas kā, piemēram, amonjaks, hlorūdeņradis, hidrazīna hidrāts, acetaldehīds, etiķskābes sāļi, hloroforms, skudrskābe un ūdeņraža peroksīds.

Vēl ir svarīgi zināt, ka kosmētikas ražošanā bieži tiek izmantotas dažādas dabiskas izcelsmes izejvielas, kurām piemīt augsta

bioloģiskā aktivitāte, piemēram, tās var izraisīt alergiskas reakcijas.

Atceries, ka ķīmisko vielu bīstamību ievērojami palielina ventilācijas sistēmu trūkums, to bojājumi, nelietošana vai neuzturēšana darba kārtībā (piemēram, savlaicīgi netīrot vai nomainot filtrus).

Ķīmiskās vielas bez jau minētajiem rada vēl arī citus, piemēram, ugunsdrošības un sprādzienbīstamības, riskus, kuru sekas var būt katastrofālas.

Svarīgākie preventīvie pasākumi:

- jebkurā ražošanas procesā stingri ievērot noteiktās procedūras gan attiecībā uz iekārtu darbību, gan ķīmisko vielu un maisījumu pievienošanu vai pārvietošanu; pirms vielu lietošanas iepazīties ar drošības datu lapās minētajām prasībām;
- lietot tikai marķētos traukos glabātas ķīmiskās vielas, zināt un ievērot to lietošanas nosacījumus, t. sk. attiecībā uz to pārvietošanu vai ievietošanu reaktoros, glabāšanu u. tml.;
- ieslēgt ventilācijas sistēmas, regulāri tās tīrīt, rūpīgi sekot visu ražošanas iekārtu darbībai;

Pareizi iekārtotu ventilācijas sistēmu lietošana efektīvi mazina ķīmisko vielu radītos riskus

- regulāri mainīt un mazgāt darba apģērbu, mazgāt rokas pirms ēšanas, nomazgāties dušā pēc darba, darba apģērbu nevalkāat ceļā uz mājām;
- lietot noteiktos un pareizi izvēlētos individuālās aizsardzības līdzekļus (respiratorus, cimdus u. c.);
- apmeklēt obligātās veselības pārbaudes;
- neēst, nedzert un nesmēķēt darba vietās, kur strādā ar ķīmiskām vielām.

TROKSNIS

Troksnis farmakoloģisko un kosmētikas produktu ražošanas nozarē nav dominējošais riska faktors, tomēr tas ir sastopams, strādājot pie dažādām produktu iepakojšanas vai iesaiņošanas iekārtām un līnijām. Parasti šo iekārtu radītais trokšņa līmenis nav ļoti augsts un nerada lielu risku aroda vājdzirdības attīstībai, tomēr atsevišķās vietās, īpaši, ja tiek strādāts ar stikla iepakojumiem, trokšņa līmenis var būt augsts.

Trokšņaino iekārtu norobežošana ar troksni slāpējošām sienām efektīvi mazina aroda vājdzirdības, kā arī nelaimes gadījumu risku

Svarīgākie preventīvie pasākumi:

- ja iespējams, nestrādāt skaļu iekārtu tiešā tuvumā;
- lietot dzirdes aizsardzības līdzekļus, ja tas nepieciešams, arī tad, ja troksni rada blakus esošā iekārta;
- atgādināt darba devējam par iekārtu savlaicīgu tehnisko (piemēram, gultņu u. tml.) apkopi; ja tas netiek darīts, trokšņa līmenis būs augstāks;
- ievērot regulāras atpūtas pauzes un saudzēt dzirdi arī brīvajā laikā (piemēram, neklausīties pārāk skaļu mūziku).

ERGONOMISKIE RISKA FAKTORI

Farmakoloģisko un kosmētikas produktu ražošanas nozares uzņēmumos ergonomiskie riska faktori ir vieni no būtiskākajiem, neraugoties uz to, ka vairumā uzņēmumu darba procesi tiek automatizēti. Ergonomiskie riski galvenokārt ir saistīti ar nepieciešamību ilgstoši atrasties piespiedu pozās – gan sēdus, gan stāvus (piemēram, iekārtu uzraudzības operatoriem u. c.). Gan ilgstoša sēdēšana, gan stāvēšana var radīt paliekošus veselības traucējumus (piemēram,

Darbs pie nepiemērota augstuma vai neregulējamiem galdiem var radīt muguras sāpes

Piemērota augstuma linijas un regulējami krēsli mazina ergonomiskos riskus

dažādus iekaisumus u. tml.) gan mugurkaulam, gan citām locītavām, kā arī saitēm un muskuļiem. Šajā nozarē tieša smagumu pārvietošana nav tik aktuāla, jo parasti gatavās produkcijas svars nav pārāk liels, tomēr mazāk attīstītos uzņēmumos vai atsevišķās darba vietās tas joprojām var būt biežs uzdevums, īpaši, ja jāpārvieto ķīmiskie produkti lielos iepakojumos (piemēram, mucās). Atceries, ka smagumu pārvietošana var apdraudēt veselību (piemēram, veicināt starpskriemeļu disku trūces attīstību u. c. bojājumus).

Svarīgākie preventīvie pasākumi:

- sekot līdzi tam, lai Tava darba vieta būtu ergonomiski iekārtota un regulēta (piemēram, pareizi novietojot krēslu, lai nodrošinātu ērtu un pareizu pozu, u. tml.);
- ievērot pareizus smagumu pārvietošanas principus (celt smagumu ar taisnu muguru un visu ķermeni, turēt smagumu, piespiestu pie ķermeņa u. tml.), ja nepieciešams, prasīt darba devējam praktisku apmācību par to;
- ievērot regulāras atpūtas pauzes un veikt atslodzes vingrinājumus (piemēram, vingrošanu, stāipīšanos u. tml.),
- apmeklēt obligātās veselības pārbaudes.

PSIHOEMOCIONĀLIE RISKA FAKTORI

Arī šī nozare nav izņēmums tajā ziņā, ka monotons un ilgstošs darbs, agra celšanās un maiņu darbs naktīs saistās ar psihoemocionālu risku un var radīt draudus veselībai, veicināt miega traucējumus un hronisku nogurumu, kā arī mazināt koncentrēšanās spējas, paaugstinot nelaimes gadījumu risku. Lai cilvēks justos labi, diennakts laikā nepieciešamas vismaz astoņas stundas miega, turklāt svarīga ir arī miega kvalitāte. Pirmās noguruma pazīmes ir aizsapņošanas, pārmērīga žāvāšanās un acu “aizkrišana”. Lielāko bīstamību rada t. s. “mikromiegs” – īslaicīga iesnaušanās, kas ilgst vidēji no četrām līdz piecām sekundēm, kuru laikā bieži notiek negadījumi darbā ar

iekārtām, kā arī iespējamās kvalitātes problēmas (piemēram, nepamanot novirzes ražošanas procesos).

Svarīgākie preventīvie pasākumi:

- ievērot regulārus, īslaicīgus pārtraukumus;
- ievērot pietiekamu atpūtas un miega režīmu starp darba maiņām.

CITI DARBA VIDES RISKA FAKTORI

Līdztekus iepriekš minētajiem riskiem šajā nozarē nodarbināto drošību un veselību var apdraudēt arī:

- **nepiemērots mikroklimats** – paaugstināta vai pazemināta temperatūra ražošanas cehos var izraisīt pārkaršanu vai saaukstēšanos, kā arī veicināt muguras sāpes;
- **neatbilstošs apgaismojums** var radīt paaugstinātu redzes sasprindzinājumu, turklāt apgaismojums ar prožektoriem retāk izmantotās ražošanas zonās (piemēram, koridoros, noliktavās u. c.) var veicināt apžilbšanu, tā palielinot nelaimes gadījumu risku.

KĀDAS IR TAVAS TIESĪBAS?

Atceries!

Darba devēja pienākums ir nodrošināt drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi!

Ja uzskati, ka Tava drošība vai veselība ir apdraudēta, Tev ir tiesības:

- neuzsākt vai pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darba vadītājam (vai uzņēmuma uzticības personai), ka darba apstākļi rada vai var radīt draudus Tev vai apkārtējo cilvēku drošībai un veselībai;
- neuzsākt vai pārtraukt darbu, ja darba veikšanai izmantojamais aprīkojums (iekārtas, darba rīki, ventilācijas sistēmas

u. tml.) neatbilst darba aizsardzības vai to ražotāju noteiktajām prasībām, kā arī gadījumos, ja šis aprīkojums nav pārbaudīts;

- atteikties veikt darba uzdevumus, ja to izpilde neatbilst Tavai profesionālajai sagatavotībai;
- pieprasīt atbilstošus individuālās aizsardzības līdzekļus, lai pasargātu sevi no darba vides riska faktoru iedarbības.

Atceries!

Vienmēr ievēro savas tiesības un nebaidies tās izmantot!

JA DARBĀ NOTICIS NELAIMES GADĪJUMS

Ja ar Tevi vai kolēģi darbā noticis nelaimes gadījums, **Tavs pienākums** ir par to nekavējoties ziņot tiešajam darba vadītājam un darba aizsardzības speciālistam, nepieciešamības gadījumā sniegt pirmo palīdzību un izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību.

Darba devēja pienākums ir izmeklēt nelaimes gadījumu darbā un reģistrēt to Valsts darba inspekcijā 30 darbdienu laikā pēc nelaimes gadījuma. Cietušajam jāsaņem viens nelaimes gadījuma izmeklēšanas akta eksemplārs ar Valsts darba inspekcijas reģistrācijas numuru. Nelaimes gadījuma izmeklēšanas akts būs nepieciešams, lai saņemtu sociālo palīdzību ārstēšanas un rehabilitācijas izdevumu segšanai no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras.

JA TAVA VESELĪBA IR PASLIKTINĀJUSIES

Atsevišķos gadījumos, ja netiek ievēroti droši un veselībai nekaitīgi darba apstākļi, darba aizsardzības prasības vai lietoti individuālie aizsardzības līdzekļi, var attīstīties arodslimības, kuru izcelsmē galvenā nozīme ir kādam no darba vides riska faktoriem.

Ja jūti, ka Tava veselība ir pasliktinājusies nelabvēlīgu darba apstākļu dēļ, Tev ir tiesības prasīt darba devējam norīkojumu uz darba

devēja apmaksātu ārpuskārtas obligāto veselības pārbaudi, kuras laikā arodslimību ārsts varēs pārbaudīt Tavas sūdzības.

Ir svarīgi laikus vērsties pēc palīdzības pie ārsta, jo daudzas arodslimības ir sekmīgi ārstējamas, ja tās tiek savlaicīgi pamanītas. Savukārt, ja slimība netiek laikus ārstēta, tā var izraisīt paliekošas sekas un, iespējams, pat invaliditāti.

Atceries!

Sociālās garantijas pēc nelaimes gadījuma darbā vai arodslimības konstatēšanas Tu varēsi saņemt tikai tad, ja strādāsi ar darba līgumu un ziņosi par nelaimes gadījumu darbā!

Sociālās garantijas darbā notikuša nelaimes gadījuma vai arodslimības dēļ ietver valsts apmaksātus ārstēšanas un rehabilitācijas pakalpojumus, darbnespējas lapas apmaksu, bet gadījumā, ja radušies veselības traucējumi ir neatgriezeniski, – kompensāciju par darbspēju zudumu.

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

DARBA DROŠĪBAS un
VIDES VESELĪBAS INSTITŪTS
RSU aģentūra

Nr. 326-2017

PAPILDU INFORMĀCIJA

LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS DARBA ATTIECĪBU UN DARBA AIZSARDZĪBAS POLITIKAS DEPARTAMENTĀ

Skolas ielā 28, Rīgā, LV-1010
Tālrunis 67021526
www.lm.gov.lv

VALSTS DARBA INSPEKCIJĀ

K. Valdemāra ielā 38, k-1, Rīgā, LV-1010
Tālrunis 67186522, 67186523
www.vdi.gov.lv

LATVIJAS BRĪVO ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBĀ

Bruņinieku ielā 29/31, Rīgā, LV-1001
Tālrunis 67270351, 67035960
www.lbas.lv

RSU DARBA DROŠĪBAS UN VIDES VESELĪBAS INSTITŪTĀ

Dzirciema ielā 16, Rīgā, LV-1007
Tālrunis 67409139
www.rsu.lv/ddvvi

PAR DARBA AIZSARDZĪBAS JAUTĀJUMIEM – www.osha.lv

Labklājības ministrija

Valsts sociālās
apdrošināšanas aģentūra

Valsts darba
inspekcija

Šis materiāls ir izdots ar Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras atbalstu kā daļa no Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāna.

Materiālu sagatavoja: Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un vides veselības institūts, 2017.
Bezmaksas izdevums.